

derimod maae have vort Blif rettet paa, er, om man ved et stort Tilffud eller ved et mindre Tilffud snarest beforder det islandfke Folks egen Selvfirkfomhed og Anftrengelse for paa en ganffe anden Maade, end det hidtil er blevet vant til, at kunne bidrage til fine egne Fornødenheders Tilfredsftillelse. Det kommer efter min Anftuelse mindre an paa at gjøre Islænderne mindre misfornøiede ved at give dem et større Tilffud end paa at opmande dem til at gjøre det, hvad Regjeringen forgjæves har tilftrebt i de fidsfte Decennier; thi dette, at faae Islænderne til at indføre en anden Befatning og til at udfolde en forøget Virkfomhed, er ftandet paa Althingets Ulyft til at gaee ind derpaa, og jeg fkal netop udhøve dette Punkt, fordi det ftaaer i en nær Forbindelse med de Ytringer, der ere komne fra min ærede Collega fra den kjøbenhavnfke Landsthingskreds (Ploug), fom har taget Ordet for at tilftaae et større Bidrag. Den nævnte ærede Landsthingsmand talte en heel Deel om Monopolhandelen og vilde ikke gaee ind paa, hvad man maaftee har antydet, at Islands gamle Hovdinge vare Opfindere af Monopolhandelen. Dette er, fynes mig, denne Sag aldeles uvedkommende. Monopolsystemet havde tidligere en faa almindelig Udbredelse baade i Europa og dets Bilande, at Spørgsmaalet om, hvor det er kommet fra, forekommer mig at være aldeles ørfesløft. Men, naar det ærede Medlem fagde, at den danffe Regjering har vedligeholdt, har opretholdt dette „vanvittige“ System længere, end det har været Tilfældet paa noget andet Sted, faa troer jeg, at denne Befkyldning ikke er historift fand, fordi Monopolsystemet for den Tid, hvori det har beftaaet, hvormeget end Enhver kan glæde fig over, at det nu er opgivet af næften alle Nationer, dog ikke har kunnet kaldes et vanvittigt System. Naar vi tage Hensyn til hele den Tids Udvikling, i hvilken det opftod og rodfættede fig, troer jeg, at man bedømmer Fortiden aldeles feilagtig, naar man vil kalde Systemet vanvittigt; og vil man paaftaae Saameget, fom det idetmindfte forekommer mig, at den ærede Landsthingsmands Paaftand gif ud paa, at det har vedvaret længere i Danmark end noget andet Sted i Europa, faa venter jeg Bewifet

derfor, om ikke i denne Forsamling, faa paa et andet Sted. Jeg udhøver dette, fordi jeg er ganffe enig med ham, i, at, hvad der i Særdeleshed bør undgaaes under denne Sags Behandling, er Alt, hvad der endnu mere kunde forbitte Stemningen mellem Islænderne og Danffe, og Alt, hvad der kunde bidrage til at bringe i Glemme, at der virkelig her findes et broderligt Sindelag og en fuld Erkfjendelse af, at man ffylde Island en Deel og ikke faa Lidt af det danffe Navns Glands og Hæder, ikke blot i den længft forbigangne Tid, men ogsaa i Tider, fom ligge os langt nærmere. Men netop derfor ønfkede jeg, at man meget vogtede fig for at fremftille den danffe Regjeringfs Politik overfor Island fom et Misgreb, der ikke havde nogetfomhelst Forsvar i den almindelige dengang gængfe Anftuelse om Handelspolitiken. Ikke mindre end det Udtryk, at det var en vanvittig Politiks Fortfættelse langt længere her end paa noget andet Sted, ftødte mig et andet Udtryk af det ærede Medlem, fom jeg heller ikke kan troe kan bidrage til at bringe en uhildet Erkfjendelse af Forholdenes virkelige Stilling. Det ærede Medlem anførte, at, om man end i Danmark i Slutningen af Tiirfindstyverne, alftaa for omtret 80 Aar fiden, opgav den egentlige Monopolhandel, faa tilftandefede man dog nogle enkelte Handelfufe i Kjøbenhavn hele den islandfke Handel — jeg ffulde da ikke troe, at det var den ærede kjøbenhavnfke Landsthingsmands Mening her at ville ftille paa de Begunftigelser, fom man bilder fig ind, at Kjøbenhavn ved faa mange Leiligheder har nydt. Jeg tillader mig at troe, at det ærede Medlem maa have overfeet nogle af de Forhold, der fandt Sted ved den islandfke Handel; om det var kjøbenhavnfke Hufe, der havde Contoirer og Madfer paa Island, eller om det ikke snarere vare Islænderne, der havde Hufe i Kjøbenhavn, derom kan der være, troer jeg, megen Tvivl; naar det ærede Medlem blot i fin Hufommelse vil gjeennemgaae Navnene paa de Hufe, fom i Begyndelsen og Midten af dette Aarhundrede dreve den meeft udbredte Handel paa Island og erhvervede betydelige Capitaler derved, faa troer jeg, han vil komme til den Anftuelse, at de Flefte vare Islænderne og ftammede ligesaa vift fra